

Ο Renzo Piano στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών για το Κέντρο Πολιτισμού «Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος»

Εύα Σεμερτζάκη

Στις 24 Ιανουαρίου 2009 έλαβε χώρα ένα σημαντικό γεγονός στην πολιτιστική ζωή της Αθήνας: η παρουσίαση των σχεδίων του Κέντρου Πολιτισμού «Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος» στο Ζάππειο. Το Κέντρο θα περιλαμβάνει τα νέα κτήρια της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και εκτενές μητροπολιτικό πάρκο. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας ο διάσημος ιταλός αρχιτέκτονας Renzo Piano παρουσίασε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών την προμελέτη του Κέντρου σε μια αίθουσα ασφυκτικά γεμάτη από κόσμο.

Ο αρχιτέκτονας από τη γέννησή του συνδέεται άρρηκτα με το νερό της Μεσογείου, με τον αέρα και το φως, στοιχεία που προβάλλει στα έργα του. Στην Αθήνα θα προβάλλει τη μυθολογία αλλά και τη δημοκρατία που δημιουργήθηκε στην πόλη αυτή πριν από 27 αιώνες. Θεωρεί ως κοινή συνισταμένη στα έργα του την πλατεία (piazza), η οποία όπως η Αρχαία Αγορά της Αθήνας, αποτελεί το κοινό σημείο συνάντησης σε μια πόλη ή στο εσωτερικό ενός κτηρίου.

Για τον αρχιτέκτονα, το κτήριο που προορίζεται για δημόσια χρήση, πρέπει να είναι διάφανο, προσπελάσιμο και προσβάσιμο, να επιτρέπει την ορατότητα από έξω προς τα μέσα και να αναδεικνύει την ομορφιά του φωτός. Η διαφάνεια δίνει την ιδέα ότι ο χρήστης του κτηρίου και το ίδιο το κτήριο ανήκουν στο περιβάλλον. Έτσι τα κτήρια που κτίζει σε όλο τον κόσμο διακρίνονται από τις αρχές του φωτός, της διαφάνειας, του νερού και του αέρα, αλλά και από το σεβασμό στο περιβάλλον. Είναι οικολογικά σχεδιασμένα, ώστε να μη χρειάζονται πολλή ενέργεια για την ψύξη και τη θέρμανσή τους.

Για τα κτήρια που καλείται να κτίσει στην Αθήνα, ο Renzo Piano πιστεύει ότι οι έννοιες της βιβλιοθήκης και της μουσικής συνθέτουν ένα συναρπαστικό μείγμα. Για να σχεδιάσει τα κτήρια της Αθήνας, ο αρχιτέκτονας έλαβε υπόψη του τους ανθρώπους, τον πολιτισμό, τον χώρο και την κοινωνία της πόλης. Επειδή το Κέντρο θα κτιστεί στην περιοχή της Καλλιθέας που έχει «ωραία θέα» προς τη θάλασσα, τα κτήρια πρέπει να απηχούν αυτή την ιδέα. Ο ίδιος περπάτησε για να «ακούσει» την περιοχή και να την αισθανθεί πριν προβεί στο σχεδιασμό του Κέντρου. Ο αρχιτέκτονας σχεδιάζει να φέρει τη θάλασσα πλάι στα κτήρια με ένα κανάλι που θα εκτείνεται από το Φαληρικό Δέλτα μέχρι τις κτηριακές εγκαταστάσεις, ώστε ο επισκέπτης να φθάνει εκεί ακόμα και με ιστιοπλοϊκό σκάφος. Το ανώτερο ύψος όπου θα κτιστούν τα κτήρια θα είναι 30 μέτρα. Στο ύψος αυτό θα βρίσκεται το αναγνώστηριο της Βιβλιοθήκης, ώστε ο αναγνώστης να έχει θέα προς τη θάλασσα και ταυτόχρονα προς την πόλη με την Ακρόπολη.

Επιθυμεί να καταστήσει τη Βιβλιοθήκη όχι μόνο ένα μέρος γεμάτο βιβλία, αλλά ένα χώρο από τον οποίο μπορεί να έλθει κάποιος σε επαφή με ολόκληρο τον κόσμο. Γι' αυτό θεωρεί τη Βιβλιοθήκη το πιο σημαντικό σημείο συγκέντρωσης κόσμου, μέρος δραστήριας ζωής. Το μητροπολιτικό πάρκο θα έχει όλα τα είδη της μεσογειακής χλωρίδας. Ολόκληρο το Κέντρο θα είναι συνδυασμός οικιστικών εγκαταστάσεων και ανοικτού χώρου.

Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2015. Θα παραδοθεί στο ελληνικό κράτος και η

μόνη απαίτηση του Ιδρύματος-δωρητή είναι να ονομαστεί «Κέντρο Πολιτισμού 'Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος'».

Synergasia, 01/2009